

hišne potrebe, plača dačo itd. Ker so pa že več časa takšne letine, med tem ko posilne cenitve zemljišč, davki, obresti pri izposojenih kapitalih, jako naraščajo, ni čuda, da se skoraj vsak teden ena ali več družin odpoči od svojega ognjišča. Da se toraj ta gospodarska uzežoda sčasoma poravnava in popravi, treba nam je razun boljših let, tudi vsestranske državne modrosti in podpore, katero v prihodnje z zaupanjem tudi pričakujemo. Kakor povsod na Štajerskem, imamo tudi letos v tem okraju vedne volitve, volitve v državni zbor, volitve v okrajni zastop itd., ktere pa, bodi v čast tej okolici rečeno, se narodno vršijo. Ravno zdaj so razpisane volitve občinskih zastopov, županov itd. tudi tu je želeli, da se značajni narodni možje, kakor jih ima Malonedeljska okolica sedaj na županskih stolah, zopet prihodnje enoglasno izvolijo.

—ž—

Od Malenedelje. (Neumnost nemškutarijska). Znano je, ka je bila naša fara enok prva med tistimi, ki so se potezale za narodno stvar in videlo se je, ka Krempel-nov trud nij bil zapstoj. Sramota je toraj, če se na tleh, kjer je deloval Krempel, v fari, kjer je še vedno značajnih možakov, ki širijo i branijo narodno stvar, rodi sledeča spakarija, ki je vredna, da jo izročimo svetu v zasmehovanje. Evo ga: „Bittgesuch Ich M. M. bitte recht schön für das Schuld — fl. — kr. ihnen zuzahlen bitte für das Termin dass ich darf eine Kuh verkaufen. Ich bin krank jetzt kan ich nicht herunter komeu, weil jetzt ist eine schlechte Zeit für das Geld, das Vieh dāfman nicht unter Viehsuche jetzigen Zeit zuverkaufen ich stelle meine höfliche bitte für das erwartung. Pisatelju tega visoko nčenega pisma priporočamo v premišljevanje besede: „Ko bi bil topel ali mrzel, ker pa si mlačen itd.“ Precetinski.

Od sv. Tomaža pri Veliki nedelji. (Letina). Ker bo nam staro leto skoraj dalo slovo, mislim, da ne bo odveč, ako „Slov. Gospodarju“ in jegovim č. bralcem povem, kaj nam je dobrega in tudi hudega prineslo. Spomlad je bila k večemu vsa močvarna; 4. den majnika je bila taka povodenj, da najstarejši ljude ne pumnijo jednake. Prva polovica leta bila je mokra, zato je bilo dosti seua, rž, pšenica pa se je slabo obnesla, rž bila je dračnata, pšenica ubita in smetljiva, da so je nekteri le komaj toliko dobili, kolikor so je vsejali. Oves in ječmen sta bila boljša; hajdina srednja, koruza precej lepa, podzemljice srednje. Vино bo boljše od lanjskega samo da ga toliko nikder nismo dobili, posebno veliko grozdja je pod snegom na nič prišlo; sneg nam je tudi nepričakovano veliko drevja polomil v sadovnjakih in v logih in zraven grozdja tudi drugih poljskih pridelkov pokril. Sadja nismo nič imeli, roji so se srednje obnesli. Tako mcramo letošnjo letino bolj med slabe kakor med dobre šteti. Vино ima slabo ceno od 60—75 fl. štrtinjak, za denar bo hudo.

Iz Vrbelj pri Žavcu. (Javna zahvala.) Podpisanega je preteklo jesen nesreča zadela; pogorela mu je namreč zidanca z vsem vinogradskim orodjem. K sreči pa se je dal tričetrt leta poprej pri banki „Slaviji“ v Pragi zavarovati, in ta mu je kmalu po požarju vso nagrado velikodušno izplačala, za kar se glavnemu ravnateljstvu slavne banke „Slavije“ in glavnemu zastopniku g. Ivan Hribarju v Ljubljani pristrčno zahvaljuje. Ob enem pa tudi vsakemu svetuje, kdor še s svojim imetjem proti požarju ni zavarovan, da naj se pri imenovani banki zavarovati da, ker menda nobena zavarovalnica svojih zavarovancev tako spretno ne odškoduje, in tudi v tem oziru vsakemu zavarovanje priporočujem, ker danes nobenemu pogorelcu ni dopuščeno beračiti.

Jože Mežner.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Da naše cesarstvo sred Evrope in sred do ušes orožanih sosedov ne more položiti samó svojega orožja ali vpricho sedanjih razmer v bosenskej vojski skušeno vojno uredbo predrugčiti, to je vsem jasno. Vsak, kdor želi obstanek cesarstva, rad pritrdi žrtvam, ki tako orožanje stane. Ali kdor tega ne vidi, ali sprevidei neče, to so nemški liberalci v državnem zboru n. pr. dr. Dubatsch, dr. Forregger, dr. Reebauer itd. Pri obravnavi o novej vojaškej postavi so vsi nasprotovali, češ, da davkeplačilci tega ne zmorejo. Pasja noga, kako pa tem gospodom sedaj davkeplačilci na pamet pridejo? Vsaj so celih 6 let prej na Danaji sedeli pa da bi se bili davkeplačilcev spomnili, tega nihče ne vè, marveč 192 milijonov dolga so nam naredili, 80 milijonov „zakrahovanim bankam in dvomljivim podjetjem“ vrgli itd. Ni torej verjetno, da bi jim sedaj res bilo za davkeplačilce mar, ampak radi bi se volilem prikupili, ministra Taaffeja odpravili in cesarja prisilili, da bi državni zbor razpustili in nove volitve razpisali, kder bi vlada naj zopet liberalcem na konja pomagala. To se je videlo iz vseh jihovih govorov, o vojaških potrebah skoro noben liberalci še govoril ni, marveč zbadali in napadali so vlado, Slované, posebno pa grofa Taaffeja, zakaj je Čebe spravil v državni zbor. Kajti ravno to jih najbolj peče; s pomočjo Čehov so namreč v manjšino potisnjeni. Slovanski odpadnik in liberalci Tomačuk je se drznil izreči: da si Avstrije brez tlačanih Slovanov niti misliti ne more. Na to je vstal minister grof Taaffe in je nekako srdito zavrnil drzne liberalce rekoč: „jaz sem si prizadeval vse avstrijske narode zjediniti. Avstrija ima mnogo narodov, kojim se imajo pravice tudi braniti. Ako so si vsi ovi narodi svojih pravic svesti in jih tudi uživajo, potem si bodo radostno podali bratsko roko in delali na blagor velike in cele Avstrije. Res je,

da ne smejo biti Nemci k steni pritisnjeni, a tudi Slovani ne smejo biti k steni pritisnjeni; Slovani so drugim enakopravni; ne ena poedina narodnost stori cesarstvo, ampak vse skupaj delajo Avstrijo, in ako, gospóda moja, to vlada prizna, potem bodo vsi dobri Avstrijani. Te besede ministra grofa Taaffeja so nemške liberalce do tal poparile, a vzbudile neizmerno veselje in navdušenost pri narodnih in konservativnih poslancih pa tudi pri vseh dobrih Avstrijancih, posebno slovenskih. Hvala Bogu in našim poslancem! To je velik uspeh. Tako še Slovanom pravično in odločno ni govoril noben avstrijski minister. Živili naši slovenski poslanci, živili sorodni nam poljski in češki pa tudi vrli nemški konservativni poslanci! Njim se imamo zahvaliti, da smo tako daleč prodrli. Slava in hvala pa pravicoljubnemu res avstrijskemu ministru grofu Taaffeju. Prav je, da sta mu slovenska okrajna zastopa, slov. graški in šoštanjski čestitala. Nemški ustavoverni liberalizem je smrtno zadet. Vojaška postava vsled kujanja za § 2. (nabiranje novincev) ni dobila ^{2/3} vseh, t. j. 220, ampak samo 174 konservativno-narodnih glasov; 155 liberalcev je nasprotovalo. Tako na pol dognana postava gre v zbornico gosposko, kder bo gotovo sprejeta. V delegacije izvoljenih je 22 konservativno-narodnih mož, a samo 17 liberalcev. Deželni zbori letos ne morejo biti pozvani. Avstrijskim višjim oficirjem je se ukazalo učiti se ruskega jezika. Na južnem Tirolskem delajo šaunce in trdnjave proti Italiji. Zoper koróškega poslanca Ottitscha nabirajo volilci nezapupnice in tirjajo, naj položi poslanstvo. Kranjski Slovenci pa svojemu poslancu grofu Hohenwarthu dopošiljajo zaupnice. Volitev novega poslanca namesto umrlega grofa Barbota bo 3. januarja pr. l. Oggerski državni zbor je povišal davek za petrolej. Minister Tisza baje ne bode več dolgo ministroval. Hrvatski sabor snide se v Zagrebu prihodnji teden. Nagodba z Oggerskim se ni obnovila, ker Magjari nečejo ničesar izvršiti, kar so Hrvatom uže davno bili obečali. V Bosni in Hercegovini je samo 16 regimentov naše vojske, 7 bataljonov loveev, 96 kanonov, 1 škadrona konjenikov, 2 ženijska bataljona in 2 pionirski kompaniji z majhnim številom mož, vseh bo okoli 10.000 mož.

Vnanje države. Zopet so zarotniki hoteli usmrtiti ruskega carja. V Moskovi blizu železnice so kupili bišo, napravili iz nje podzemeljski rov pod železnico, ga naphali s smodnikom in ga užgali, ko se je car mimo peljal iz Livadije, eden celi vlak so raznesli, a carja niso zadeli. Ta se je bil uže v drugem vlaku mimo odpeljal prehitivši oni vlak, kterega so zločinci razdjali. Car je potem v Kremelskem gradu zbranej gospodi, ki mu je prišla čestitat, djal: „Bog me je ovaroval nesrečne smrti, jemu se imam za toliko milost zahvaliti“, ko je potem car došel v Petersburg,

podal se je najprej v Kazansko cerkev Bogu se zahvalit. Zločincev do sedaj niso zasledili. — Bolgarski knez je pozval nove ministre in prvo bolgarsko „sebranje“ poslancev razpustil. Črnogorci so pri Veliki ob Limu imeli hud pa zmagenosen boj z Albanci, teh je več kakor 1000 mrtvih, a tudi mnogo Črnogorcev je palo. Po Nemškem, posebno v Šleziji in Saksonskem, je veliko siromaštvo in glada. Vrh tega je v Ovikovi se zgodila v premogovih jamah grozna nesreča; plin se je užgal in 91 delavcev usmrtil. Bismark če vse nemške železnice za državo pokupiti in v ta namen 1500 milijonov goldinarjev dolga najeti, in ker doma ni toliko penez, trka uže pri Francozih na dveri, naj bi mu denarjev posodili. Angleži stavijo iz Kanade čez celo severno Ameriko 350 milj dolgo železnico, da si okrajšajo pot v Japan in Kitajsko.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Kri v Ludbregu na Hrvatskem.

I. V broju 44. „Slov. Gosp.“ čital sem o našem proščenju, koje se v župnoj cerkvi ludbrežkoj vsako leto slavi prve nedelje septembra meseca. Naj mi cenjeni dopisnik dobrotno oprostí, ako mu poročilo izpravljam ali bolje nadopolnujem. Njemu se dakako v zlo vzeti ne more vprav nič, ker je napisal, kakor je čul pripovedati med narodom, ne imajoč pri roki verodostojnih podatkov.

Prigodba, za koju pravijo, da se je v Ludbregu sbila glede sv. Krvi Spasitelja našega, Jezusa Kristusa, ne pada v minulo stolec, nego je mnogo starejša. Pred menoj je natančen prepis bule (pisma) papeža Leona X. — original ali matica je v arhivu kneza Batyanya —, v kojoj berem, kako je že za njegovega predhodnika, papeža Julija II. (1503—13), ta čudovita dogodba bila nazuanjena rimskoj Stolici, to pa po nekem plemenitašu imenom Thomas de Zech, lastniku gradiča Lethgenut (za onda v zagrebskoj biskupiji). Ondi se veli: „ . . . quod annus jam tunc centesimus vel circiter agebatur, quod quidam presbyter missam celebrans . . .“ t. j. kakih 100 let bode od onega časa, ko je nek duhovnik opravljajal najsvetejšo daritvo. Iz teh besedij lahko sklepamo, da naša prigodba sega v začetek 15. veka, t. j. okoli leta 1413. Dogodivščina je sledeča. Nek svećenik ali duhovnik slavil je sv. mešo. Pred sv. obhajalom razdelivši hostijo na troje spusti jeden del v kelih a dva položi na skledico. V tem trenutku nastane skušnjava. Mešnik namreč začel je dvomiti, da li se je vino v resnici pretvorilo v presveto Krv Jezusovo. Dokler ga take misli nadlegujejo, nadaljuje opravilo vsled predpisanih obredov. Ko je kelih nagnil, da ga izpije: zapazi, da je v posodi nastala velika sprememba, — boja (barva) vina pretvorila se v ono krvi, miris (dub) in okus vinski spremenil se v